KNF | KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

SYNTETYCZNA INFORMACJA NA TEMAT WPŁYWU PODATKU OD NIEKTÓRYCH INSTYTUCJI FINANSOWYCH NA SYTUACJĘ BANKÓW KOMERCYJNYCH

Opracowanie:

Departament Bankowości Komercyjnej i Specjalistycznej

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

WARSZAWA, luty 2018 r.

Spis treści

1. **Wprowadzenie** 3
2. **Podstawa opodatkowania** 4
3. **Wysokość podatku** 5
4. **Wynik banków komercyjnych w 2017 r.** 6
5. **Podsumowanie** 7

1. Wprowadzenie

Ustawa o podatku od niektórych instytucji finansowych, która weszła w życie dn. 1 lutego 2016 roku, zobowiązała banki do płacenia podatku w wysokości 0,0366% miesięcznie wielkości aktywów pomniejszonych o:

- 4 mld zł,
- fundusze własne banków,
- obligacje skarbowe znajdujące się w portfelu banków,
- aktywa nabyte od NBP stanowiące zabezpieczenie kredytu refinansowego udzielonego przez NBP,
- środki banków spółdzielczych utrzymywane na rachunkach w bankach zrzeszających.

Ponadto stosuje się rozmaite wyłączenia i pomniejszenia, jak na przykład z tytułu objęcia programem postępowania naprawczego.

W 2017 roku podatek płaciło 18 banków komercyjnych i 3 oddziały instytucji kredytowych (dla uproszczenia dalej łącznie zwane bankami).

Lista płatników podatku bankowego rozszerzyła się w 2017 roku o 2 oddziały instytucji kredytowych, przy czym ze względu na nieznaczne przekroczenie sumy bilansowej ponad 4 mld zł, nie w każdym miesiącu kwalifikowały się one do grona płatników.

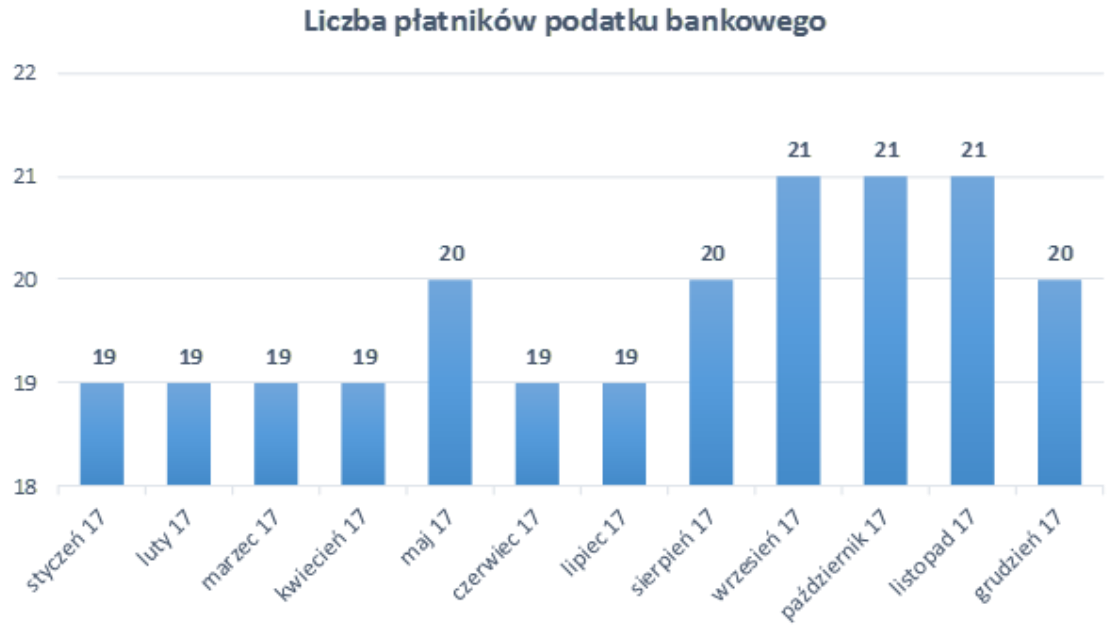

Banki, które w 2017 roku płaciły podatek stanowią 74,1% sektora (udział w sumie aktywów), z czego ponad połowę stanowią banki z przewagą kapitału zagranicznego.

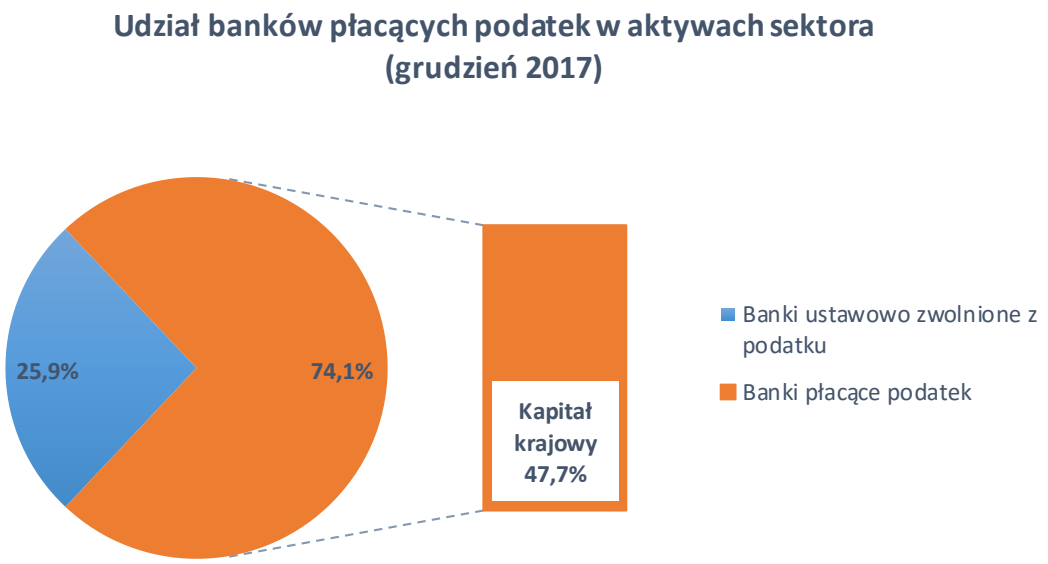

2. Podstawa opodatkowania

Łączna podstawa opodatkowania wyniosła na koniec 2017 roku 863,1 mld zł przy sumie aktywów sektora bankowego na poziomie 1 781,7 mld zł.

Na kolejnych wykresach przedstawiono zmianę poszczególnych pozycji w bilansach banków płacących podatek, które wpływały na zmianę podstawy opodatkowania. Największą zmianę można zaobserwować w obligacjach skarbowych, które od końca 2015 roku (miesiąc przed wprowadzeniem podatku) wzrosły o 45%. W ujęciu ilościowym jest to zmiana portfela o 71,0 mld zł. W tym samym okresie aktywa wzrosły o 11% (133,8 mld zł), a łączna podstawa opodatkowania o 3% (26,9 mld zł).

Poniższy wykres pokazuje, że gwałtowny wzrost wolumenu obligacji skarbowych w bilansach banków miał charakter jednorazowy (skok na początku 2016 roku), w kolejnych miesiącach widać stabilizację rozwoju tej pozycji.

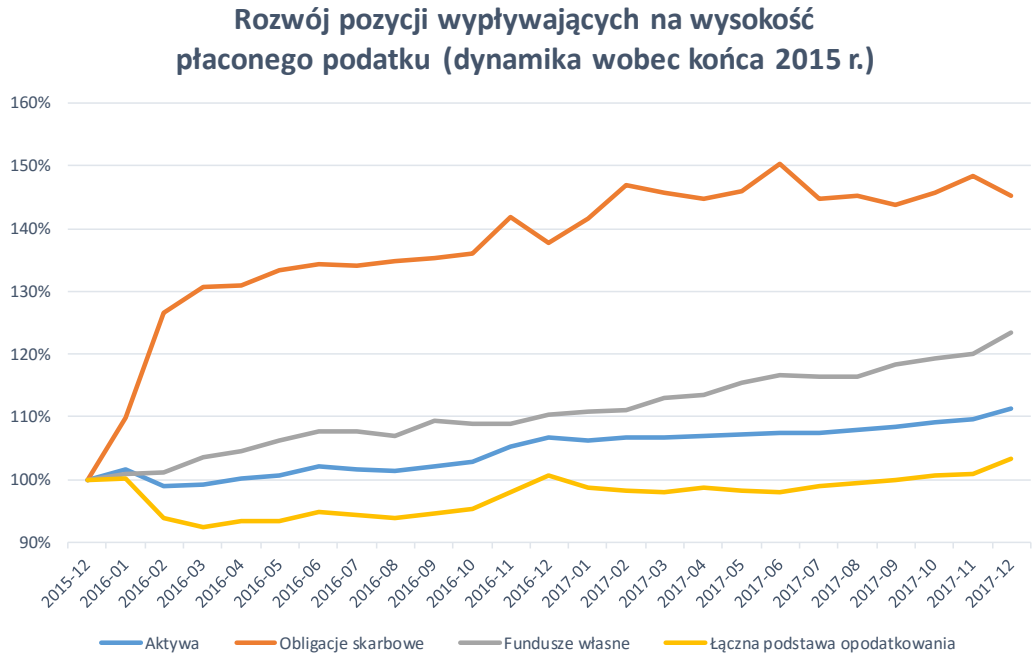

W tabeli poniżej zestawiono zmiany poszczególnych pozycji od lutego 2016 roku (pierwszego miesiąca obowiązywania podatku) do grudnia 2017 roku. Dynamika zmian tych pozycji dla banków płacących podatek nie odbiega od zmian tych kategorii dla całego sektora bankowego.

Badany okres	Δ aktywów		Δ obligacji skarbowych		Δ funduszy własnych		Δ łącznej podstawy opodatkowania	
	mln zł	%	mln zł	%	mln zł	%	mln zł	%
luty 16 - grudzień 17	149 539,2	12,6%	30 465,3	15,2%	27 060,2	22,1%	80 544,4	10,2%
grudzień 16 - grudzień 17	56 477,0	4,4%	12 923,0	5,9%	15 809,9	11,8%	23 778,2	2,8%

W 7 bankach odnotowano spadek podstawy opodatkowania w okresie od grudnia 2016 roku do grudnia 2017 roku. Przede wszystkim są to banki istotnie zaangażowane w mieszkaniowe kredyty walutowe denominowane bądź indeksowane do franka szwajcarskiego. Spadek ten wynika więc z aprecjacji złotego względem szwajcarskiej waluty, co zmniejsza wartość bilansową portfela kredytów walutowych.

3. Wysokość podatku

Banki uiszczają podatek od 23 miesięcy. W tym czasie jego wartość oscylowała pomiędzy 283,5 mln zł a 314,5 mln zł miesięcznie. Łącznie banki zapłaciły 6 828,5 mln zł podatku, z czego w 2017 roku 3 630,5 mln zł tj. o 432,5 mln zł więcej niż w roku 2016. Wzrost ten jest efektem obowiązywania podatku bankowego w 2017 roku o miesiąc dłużej niż w roku 2016, a także wyższych wpłat miesięcznych.

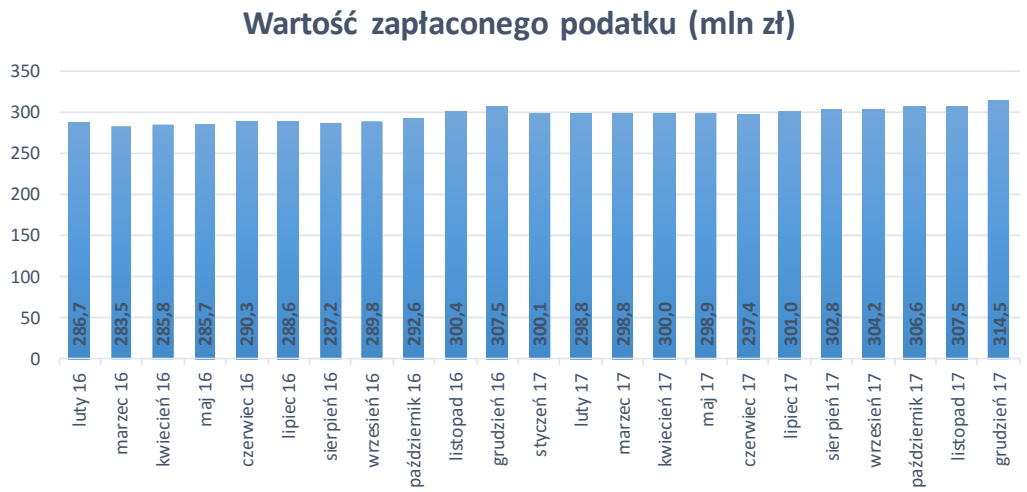

4. Wynik banków komercyjnych w 2017 r.

W 2017 roku banki wypracowały zysk w wysokości 13,6 mld zł. Jest to 2,3% niższy wynik niż na koniec grudnia 2016 roku, jednak różnica ta wynika przede wszystkim z jednorazowego zdarzenia mającego miejsce w czerwcu 2016 roku – sprzedaży akcji Visa Europe (+2,0 mld zł). Negatywny wpływ na wynik banków w stosunku do zeszłego roku miał również dłuższy okres obowiązywania podatku bankowego w roku 2017, który był pierwszym pełnym rokiem jego obowiązywania.

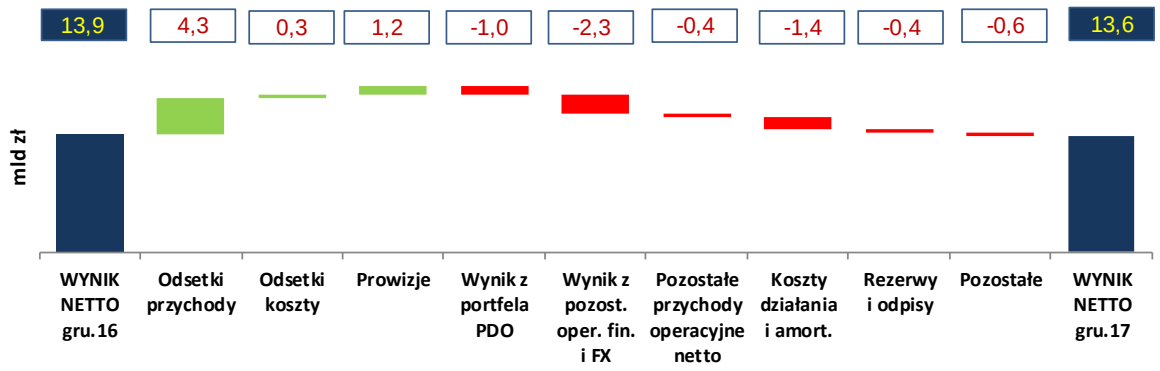

Transakcja sprzedaży udziałów Visa Europe odzwierciedlona została w znacznie gorszym wyniku z pozostałych operacji finansowych. Z kolei zwiększone koszty działania i amortyzacja wynikają przede wszystkim ze zwiększonych kosztów pracowniczych (wzrost o 5,8%, tj. 0,9 mld zł) oraz kosztów ogólnego zarządu (wzrost o 2,8%, tj. 0,5 mld zł), w tym z tytułu podatku bankowego: +13,5%, tj. 0,4 mld zł.

5. Podsumowanie

- W 2017 roku 18 banków i 3 oddziały instytucji kredytowych płaciło podatek bankowy. Banki, te pod względem aktywów stanowią 74,1% aktywów sektora bankowego.
- W 2017 r. nie zaobserwowano nadmiernego zwiększania pozycji zmniejszających podstawę opodatkowania.
- Miesięczne wpłaty z tytułu podatku oscylowały w granicach 298,8 mln zł - 314,5 mln zł, a łącznie w 2017 r. banki zapłaciły 3,6 mld zł podatku.